

KNOWLEDGE LAB

Året var karakteriseret ved, at Knowledge Lab nu er kommet i gang som planlagt, og som det var målformuleret fra starten af projektperioden (2002-06). Udgifterne, især til lønninger, steg fra første regnskabsår (som omfattede fem kvartaler) til andet regnskabsår (2004) fra 4,8 til 6,5 millioner kroner, dvs. fra under 1 million kroner til over 1,5 millioner kroner pr. kvartal. Dette vidner om en meget betydelig aktivitetsstigning.

Lige så vigtigt er det, at den private medfinansiering som andel af den statslige medfinansiering er steget betydeligt: fra 56 % i første regnskabsår til 71 % i andet regnskabsår. Målsætningen om at den private medfinansiering skal være på mere end 50 % af den statslige er altså ikke alene nået, men overgået.

Det skal også fremhæves, at Knowledge Lab i overensstemmelse med målsætningerne kan karakteriseres som en projektorganisation, dvs. en organisation hvor forskningsbaserede projekter med eksterne partnere er kernen i aktiviteterne. Der var 21 projekter, hvoraf godt halvdelen var decideret forskningsbaserede udviklingsprojekter med private partnere, mens et mindretal enten blev gennemført med offentlige partnere og/eller var ph.d.-projekter med et lidt mere langsigtet udviklingsperspektiv. Af disse 21 projekter blev tre afsluttet i 2004, mens flere nye blev startet.

Endelig skal der peges på det betydelige formidlingsarbejde, som er blevet gennemført. Et eksempel er udgivelsen af OnEdge, der fortsatte som planlagt med tre numre i 2004. Det er vores opfattelse, at OnEdge kombinerer forskningsmæssig lødighed med formidlingsmæssig gennemslagskraft. Et andet eksempel er det intensive arbejde med udviklingen af Knowledge Labs hjemmeside, som fra første halvdel af 2005 er ændret til en decideret projektarbejdsfacilitet, der kombinerer forsknings- og aktivitetsformidling med facilitering af internt og eksternt projektbaseret samarbejde. Endelig vil vi også nævne de mange arrangementer: Konferencer, seminarer og gå-hjem-møder.

Bestyrelsen

Amtsdirektør *Niels Højberg* (formand)

Dekan *Bjarne G Sørensen*

Centerchef *Christian Møller*

Borgmester *Finn Brunse*

Bestyrelsesformand *Helge Munk*

Direktør *Kim Tilgaard Petersen*

Direktør *Ole Lehrmann Madsen*

Direktør *Per Buch*

Direktør *Peter Enevold*

Medarbejdere

Knowledge Labs daglige ledelse består af direktør, professor Lars Qvortrup, professor Bo Eriksen, adjunkt Niels Henrik Helms, sekretariatsleder Stine Helles. Den daglige drift understøttes af et sekretariat, som er placeret på Institut for Organisation og Ledelse, Center for medievidenskab og Center for Pædagogisk Forskning og Udvikling.

Knowledge Lab beskæftigede i 2004 i alt 26 medarbejdere, heraf 20 VIPer og 6 TAPer.

Professor *Bo Eriksen*, Ph.D. (leder af Enheden for Knowledge Management)

Professor *Lars Qvortrup* (direktør for Knowledge Lab)

Lektor *Jørgen Gleerup*

Adjunkt *Jeanette Lemmergaard*

Adjunkt *Niels Henrik Helms* (leder af Enheden for Digital Kompetenceudvikling)
Forskningsassistent *Maria Hunosøe-Johannesen*
Forskningsassistent *Line Bødker Povlsen*
Forskningsassistent *Pernille Dissing Sørensen*
Forskningsassistent *Karina Trap*
Forskningsmedarbejder *Søren Bach*
Forskningsmedarbejder *Ivan Johansen*
Forskningsmedarbejder *Thomas Møhring*
Forskningsmedarbejder *Thomas Røhme*
Projektsekretær *Bodil Salløv Agger*
Sekretær *Merete Bertelsen*
Sekretær *Helle Gad*
Projektmedarbejder *Tim J. M. Hansson*
Sekretariatsleder *Stine Helles*
Udviklingschef *Jens Helveg Larsen* (Tietgenskolen)
IT-tolk *Jonas Rasmussen*

Knowledge Lab samlede årsværk udgjorde i 2004 19,9 fuldtidsstillinger.

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Digitale læremidler, *Jens Jørgen Hansen*

Digital portfolio *Torben Kure Marker*

It's rolle i teamsammensætning *Peter Malling*

Strategiske alliancer for mindre virksomheder *Anette Broløs* (erhvervs-Ph.D)

Kreative konflikter i heterogene grupper, *Sara Louise Muhr*

Samspillet mellem nye softwarearkitekturer og organisation, *Christopher Gersbo-Møller*

Projekter

Projekt om Interaktivt Digitalt TV, IDTV. Forundersøgelse og etablering af projektkonsortium bestående af en række medie- og kommunikationsvirksomheder.

Projekt ekstranet og projektstyringsværktøj til Knowledge Lab. Projektets resultater lanceres i foråret 2005. Flere virksomheder har vist interesse for de løsninger, som Knowledge Lab udvikler, og muligheden for en videreudvikling og kommercialisering undersøges i løbet af foråret 05.

Projekt om folkeskolens digitalisering. Samarbejde med Undervisningsministeriet (ITMF).

Projektet afsluttedes i april 04. <http://www.itmf.dk/itmf141/>

Vidensledelse på sygehuse. Projektet "De sociale processer som nøgler til vidensledelse" i samarbejde med Managers Hotline A/S. Projektet har undersøgt vilkårene for udbredelse af ny viden på Århus Sygehus og har gennemført fire analyser sammen med Managers Hotline A/S omfattende analyser af sociale kommunikationsnetværk, ledelses- og beslutningsprocesser, læringsstile samt kvalitetsledelse i sundhedsvæsenet (sidstnævnte er et litteraturstudie). Vidensdeling i Terma. Analyseprojekt vedrørende vidensdeling i virksomheden Terma A/S. Der blev gennemført analyser af teknologiske, organisatoriske og sociale barrierer og muligheder for effektiv vidensdeling.

BI. Knowledge Lab samarbejder med en række virksomheder inden for it, rådgivning og gartnerier samt smedevirksomheder om udvikling af et Business Intelligence-system, der skal gøre avanceret teknologi tilgængelig for de små og mellemstore virksomheder. Projektet handler med andre ord om at skabe overblik over de enorme mængder af oplysninger, som selv meget små virksomheder i dag akkumulerer - om deres kunder, leverandører, konkurrenter og, ikke mindst, sig selv, ved hjælp af it. Midlet er metodisk analyse af data. Målet er et bedre grundlag for beslutningstagning, og dermed en forbedret forretningsmæssig adfærd. Ambitionen er, at gøre de funktioner, som i dag kun findes i store og dyre BI-løsninger, økonomisk tilgængelige og praktisk anvendelige for de små og mellemstore virksomheder. I projektet samarbejdes med: Munk IT A/S, TARGIT A/S, Microsoft Business

Solutions ApS, Horticultural Management Consulting, Dansk ErhvervsGartner Forening (DEG), Leo Olsen & Dalgaard, Gartnerrevision, MultiGreen.dk A/S, DS Håndværk & Industri, Bramidan A/S, Kami Stål A/S, Smeden i Gamborg, Sv. Frederiksens Maskinfabrik, Mærsk Mc-Kinney Møller Institut, UdviklingsCenter Årslev, Økonomisk Institut, SDU – Jørgen Lauridsen GBIS. Knowledge Lab modtog i starten af efteråret 2004 en bevilling på 250.000 kr. fra IT-korridoren til at udvide gartneri-delen af Business Intelligence projektet. Dette projekt kaldes Grower Business Intelligence System (GBIS). Det er især små og mellemstore gartnerier, der kan drage nytte af GBIS – Grower Business Intelligence System. Der arbejdes på udvikling af et system, som kan integrere data fra forskellige it-systemer i et såkaldt datawarehouse, på denne vis skaber systemet værdi hos brugeren ved at nyttiggøre de mange informationer, som løbende indsamles i gartneriets forskellige it-systemer. Dette forprojekt strakte sig over tre måneder, som endte med en slutrapport. Rapporten er nu sendt til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i håb om, at der kan bevilges midler til et hovedprojekt om datafangst og datastrukturering i gartnerierhvervet.

Vidensdeling på human resource-området. Projektets formål er at udvikle værktøjer og metoder til at sammenligne, hvilken effekt human ressource-aktiviteter har på virksomhedens evne til at tiltrække, skabe, udnytte og fastholde værdifuld viden – med særlig fokus på nøglemedarbejderne. I projektet samarbejdes med følgende virksomheder: Elsam, Hedeselskabet, Konica-Minolta, MDS-Danmark, Telia-Stofa, Netværk Danmark Lærings-ø-projektet. Knowledge Lab i samarbejde med bl.a. TietgenSkolen udvikler nye former for interfaces mellem formaliseret læring og læring på arbejdspladsen. De nævnte projekter er på forskellige stadier, men vil alle kunne udvikle sig i det forventede omfang og kunne generere den nødvendige udviklingsmæssige og forskningsmæssige merværdi inden for den stipulerede projektperiode. Lærings-ø-projektet er videreudviklet i forskellige sammenhænge og er senest blevet præsenteret forskningsmæssigt på den 2. konference for Didaktik og Teknologi i Lillehammer.

Digital portfolio. Resultaterne herfra præsenteres bl.a. på den internationale konference om digital portfolio, som afholdes i regi af Knowledge Lab maj 2005.

Forsknings- og teoriudviklingsmæssigt har der i 2004 været afholdt en række workshops med forskellige samarbejdspartnere, hvor sigtet især har været at udvikle en mere generativ refleksiv teori om e-læring /vidensemergens.

Portal for digital kompetenceudvikling. I overensstemmelse med både behov hos aktørerne i Knowledge Labs netværk og med projektbeskrivelsen for Knowledge Lab er der etableret en portal for digital kompetenceudvikling (<http://digital.kompetence.dk>). Knowledge Lab har videre været involveret i det tværministerielle arbejde med udvikling af modeller for, hvordan realkompetence kan vurderes og valideres, og har også medvirket i referencegruppen for Det nationale Kompetenceregnskab.

Nye projektaftaler. I 2004 er der indgået aftaler om projekterne: "Medieintegreret Læring"(2005-07)(ESF), "Digitale eksamensformer" (2004-05), (uvm), "Samlær" (2005-07)(SCKK), "on-line didaktik" (2004-05), (sdu), Didaktisk vurdering af LMS (2005), (Fyns Amt), " det højteknologiske netværk for pervasive communication" (VTU), "Kompetencebeskrivelser"(2005)(uvm).

Internationalt samarbejde

Knowledge Lab er bl.a. repræsenteret i flg. internationale fora:

Scientific Committee for Research and Innovation (SIR), ICT&S International Advisory Board, University of Salzburg, bestyrelsen for FLUID, Styregruppen for ENIS (European Network of Innovative Schools), Netau's tænketank for e-læring.

Formidling

16. og 30. marts: *Luhmanns mysterier 1 & 2* v. Lars Qvortrup, Knowledge Lab

23. april: Konferencen *Akademikere i små og mellemstore virksomheder*. 140 repræsentanter fra private og offentlige virksomheder deltog i konferencen.

25. maj: Seminar med Kristine Andersen: *Lærerighed : et bruger- og læringscentreret begreb i design af digitale læremidler*.

28. september: *Folkeskolen og videnssamfundet - et organisationssociologisk perspektiv* v. Stine Helles, Knowledge Lab.

30. september: *Konference om interaktivt TV* samlede 136 deltagere fra offentlige og private virksomheder.

26. oktober: *Nøglekompetencer - metoder og valg?* v. Stefan Hermann, det nationale kompetenceregnskab.

23. november: *E-læring og vidensdeling* v./ Christian Ravn, MOCH A/S

7. december: *Offentlig-private partnerskaber* v. Niels Åkerstrøm Andersen, CBS

9. december: Konferencen *PitStop 04*, som satte fokus på strukturreformens konsekvenser for den regionale erhvervsudvikling. Konferencen havde knap 100 deltagere.

Publikationer

Knowledge Labs magasin, OnEdge, udkom tre gange i 2004:

OnEdge nr. 1, marts 2004: Videnregnskab

OnEdge nr. 2, juni 2004: Akademikere i små & mellemstore virksomheder

OnEdge nr. 3, november 2004: Vidensdeling

Business Intelligence. Bi og blomster, Computerworld 27.8.2004.

Capteco A/S. Nettransmitteret videointerview med Lars Qvortrup,
<http://demo.capteco.com/forskningsformidling/larsq.html>, 2004.

Gram, Sanne. Professor: Vi aner ikke, hvad viden er. 21. august 2004 Jyllands-Posten.

Helles, Stine, Lars Qvortrup & Gøye Thorn Svendsen. : LABYRINTEN - en teoretisk og praktisk baseret refleksion over forskellige iagttagelsespositioner i uddannelsesforskningen. April 2004.

Helles, Stine og Heine Sand Kristensen. Digitale læremidler - udvikling eller afvikling af folkeskolen. April 2004.

Helms, Niels Henrik. Realkompetencevurdering - En nødvendig organisatorisk og didaktisk udfordring.

Qvortrup, Lars. Det vidende Samfund. Unge Pædagoger 2004.

Qvortrup, Lars. Humanisme som idealisme. Information, ultimo marts, 2004.

Qvortrup, Lars. Humanister – det nye proletariat. Information den 1. marts 2004.

Qvortrup, Lars. Pædagogisk ledelse. In: Forum for skoleledelse nr 1, 2004.

Qvortrup, Lars. Samfundets uddannelsessystem. IPFU's skriftserie, 2004.

Qvortrup, Lars. Det gode digitale kunstværk. In: Digitale verdener, de nye mediers æstetik og design. red. Engholm, Ida & Klasttrup, Lisbeth. Gyldendal 2004.

Knowledge Lab 2004-05. Årsskrift. september 2004.